

«Διὰ τοῦ τρόπου τούτου σκοπεύεις νὰ πληρώσης τὸ χρέος σου πρὸς τὴν μητέρα σου; Αὐτὴ ὑπέφερε πολλὰ, διὰ τὰ ὅποια δὲν θὰ δυνήθῃς ποτε νὰ τὴν ἀνταμείψῃς διὰ χρημάτων. Τί δύνασαι νὰ τῆς ἀνταποδώσῃς διὰ τὴν ὅποιαν κατ' ἐκάστην λαμβάνει φροντίδα διὰ σέ; διὰ τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὰς ἀνησυχίας τῆς, ὅταν ἀσθενῇς; διὰ τὰς περιποιήσεις καὶ τὴν μεγάλην πρὸς σέ στοργὴν τῆς; Ἄρτον δύνασαι νὰ ἀγοράσῃς καὶ ἐνοίκια νὰ πληρώσῃς, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ποτέ. Διὰ τοῦτο υἱέ μου, πρέπει νὰ ὑπακούῃς καὶ νὰ ἀγαπᾷς τὴν μητέρα σου.»

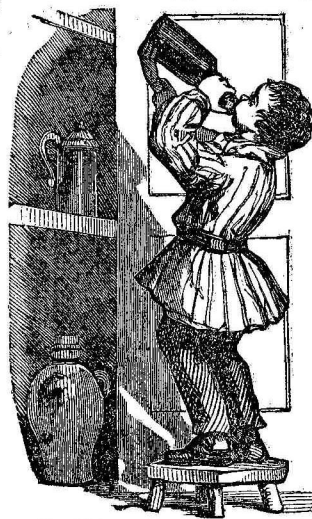
Ὁ Κωστής ἠσθάνθη τὴν ἀλήθειαν τῶν παρατηρήσεων τοῦ πατρὸς του καὶ μετὰ δακρύων ὑπεσχέθη ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς ἤθελεν ἀγαπᾶ καὶ ὑπακούει τὴν μητέρα του, εἰς τὴν ὅποιαν ἐχρεώσται τὸ πᾶν.

Δὲν δύναται τις ἄρ' αὖτε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ διήγημα τοῦτο εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν καὶ ἀναγνωστρίων τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Παίδων;» Καὶ δὲν εἶναι λογικὸν νὰ περιμένωμεν νὰ ἴδωμεν τοὺς τοιοῦτους μιμουμένους τὴν καλὴν ἀπόφασιν τοῦ Κωστή; ἡμεῖς τοῦλάχιστον ὄχι μόνον συμβουλεύομεν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πιστεύομεν, ὅτι ὅλοι ὅσοι μέχρι τοῦδε ὅπωςδὴποτε ἐλύπησαν τοὺς γονεῖς των, θέλουσι συναισθανθῇ τὸ σφάλμα των καὶ ἀποφασίσαι τοῦ λοιποῦ νὰ ἀγαπῶσι καὶ ὑπακούωσι τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα των.

ΤΙ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΚΑΜΗ ΜΙΚΡΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου ἐσουστήθησαν πρὸ πολλοῦ ἑταιρίαι τῆς ἐγκρατείας, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι νὰ ἀποτρέπωσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ νὰ μεταχειρίζονται τὰ μεθυστικὰ ποτὰ καὶ οὕτω νὰ τοὺς σώζωσιν ἀπὸ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς μέθης. Αἱ ἑταιρίαι αὗται ἔχουσι βεβαίως κανονισμοὺς, εἰς δὲ ἀπὸ τοὺς πρώτους ὅρους των εἶναι ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ δώσῃ πᾶς ὅστις θέλει νὰ γείνη μέλος τῶν ἑταιριῶν τούτων, ὅτι δὲν θὰ δοκιμάσῃ ποτὲ καὶ ἐν εἴδῳ μεθυστικοῦ ποτοῦ οὔτε ὡς

ἰατρικόν. Αἱ ἑταιρίαι αὗται ἔχουσι τὰς συναθροίσεις των, εἰς τὰς ὁποίας ἐκφωνοῦνται πολλοὶ λόγοι καὶ γίνονται πολλαὶ παρατηρήσεις ὑπὲρ τῆς ἐγκρατείας καὶ κατὰ τῆς ἀκρατείας, καὶ πολλοὶ πολλάκις, δεδωμένοι εἰς οἰνοποσίαν, ἐπεισθῆσαν νὰ παραιτήσωσι τὸ ποτὸν, πορευθέντες εἰς τὰς συναθροίσεις ταύτας. Εἰς μίαν τοιαύτην συνάθροισιν ἔτυχε νὰ παρευρεθῇ παιδίον τι, τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ἦτο δομένος εἰς τὸ πίνειν

καὶ ἀφοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ὁ πατὴρ του ἔμαθε ποῦ ἦτο, τὸ ἠρώτησεν εἰρωνικῶς «Καὶ τί τάχα ὠφελήθης ἀπὸ τὴν πολυλογίαν ἐκείνην;»

«Ἐμαθα, ἀπεκρίθη μετριοφρόνως τὸ παιδίον, — ὅτι δὲν πρέπει νὰ δοκιμάσω ποτὲ μεθυστικὸν ποτὸν διότι ὁ διδόμενος εἰς τὰ ποτὰ χάνει

- 1) Τὰ χρήματά του
- 2) Τὸν καιρὸν του
- 3) Τὸν χαρακτήρα του
- 4) Τὴν ὀγείαν του
- 5) Τὴν ἀνεξαρτησίαν του
- 6) Τὴν ἀξιοπρέπειάν του
- 7) Τὰ αἰσθήματά του
- 8) Τὸ αὐτεξούσιόν του
- 9) Τὴν ὑπόληψιν τῆς οἰκογενείας του
- 10) Τὴν ἀνάπαυσιν τῆς οἰκογενείας του
- 11) Τὴν εὐτυχίαν τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του
- 12) Τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν του.
- 13) Τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος του
- 14) Τὴν ζωὴν του
- 15) Τὴν ψυχὴν του!

«Κατὰ τοὺς γενομένους ἐπισήμους ὑπολογισμοὺς, — ἐξηκολούθησε λέγον τὸ παιδίον, — πενήντα χιλιάδες (γυναῖκες καὶ ἄνδρες) καταβαίνουν κατ' ἔτος πρόωρα εἰς τὸν τάφον ἕνεκα τῆς μέθης. Πόσον τρομερὸν πρᾶγμα τὸ οἰνοποτεῖν! Εἰς τὰς ἀπλὰς καὶ ἀνεπιτηδεύτους ταύτας παρατηρήσεις τοῦ παιδίου ὁ πατὴρ ἔμεινεν

ἄφρωνος· ἡ δὲ κατόπιν διαγωγὴ τοῦ ἀπέδειξεν, ὅτι ὁ μικρὸς ἐκεῖνος υἱὸς τοῦ ἦτο ὁ σωτὴρ ὅχι μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς οἰκογενείας του.

Μικροὶ μου ἀναγνώσται, ἀπέχεται ἀπὸ τὰ μεθυστικά ποτά.

ΠΩΣ ΔΥΝΑΤΑΙ ΤΙΣ ΝΑ ΗΝΑΙ ΕΥΤΥΧΗΣ.

«Μήτηρ, — εἶπεν ἡ μικρὰ Μαρία, — ἔμαθα νὰ ἦμαι εὐτυχής, — π ο λ ὺ εὐ τ υ χ ή ς.

— Πῶς; κόρη μου, — εἶπεν ἡ μήτηρ της.

— Ἐάν προσπαθῶ πάντοτε νὰ κάμνω τοὺς περὶ ἐμὲ εὐτυχεῖς καὶ νὰ λησμονῶ τὸν ἑαυτὸν μου, — ἀπήντησε τὸ καλὸν κοράσιον.

ΠΕΡΙ ἈΡΤΟΥ (Ψωμοῦ).

Περὶ ἄρτου! καὶ τί τάχα θὰ μᾶς εἴπει ὁ συντάκτης τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Παιδῶν» περὶ πράγματος τόσο κοινού — περὶ πράγματος τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν καὶ μεταχειρίζομεθα ἀπὸ τὰ μικρὰ μας ὀνόχια; πιθανὸν ν' ἀνακράξωσι πολλοὶ τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Παιδῶν», βλέποντες τὴν ἄνωθι ἐπιγραφὴν καὶ μὴ τούτου, μικροὶ μου φίλοι, εἶναι πολλὰ πράγματα ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἄρτον, τὰ ὁποῖα, φοβοῦμαι, πολλὰ ἀπὸ οἷς δὲν γνωρίζουν, καὶ περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐσκέφθησαν ποτέ. Οὕτω λ. χ. πότε καὶ ποῦ εἰσῆχθη κατὰ πρῶτον ἡ κατασκευὴ τοῦ ἄρτου. Ποῖος ὁ ἐφευρέτης κλπ.

Περὶ τῶν δύο πρώτων αἱ γνώσεις μας εἶναι πολλὰ περικομμένα. Εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως κεφ. 3: 19 εὐρίσκομεν τὴν πρώτην ἱστορικὴν μυθεῖαν περὶ ἄρτου, τὸ ὁποῖον δεῖχναι, ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ εἶναι παλαιωτάτη.

Οἱ Κινεζοὶ ἀποδίδουσι τὴν εἰς Κίαν εἰσαγωγὴν τῆς κατασκευῆς τοῦ ἄρτου εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τῶν Σιὲ-Νούγγ ὀνομαζόμενον, ὅστις ἔζησε περὶ τὰ 1998 π. Χ.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἐθεώρουν τὴν Ἴσιν ὡς ἐφευρέτριαν τῆς καλλιεργείας τοῦ σίτου καὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἄρτου.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπέδιδον τὴν ἐφεύρεσιν τῆς κατασκευῆς τοῦ ἄρτου εἰς τὴν Δήμητραν καὶ τὸν Τριπτόλεμον.

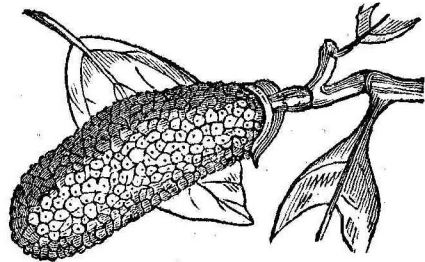
Οἱ πρώτοι κάτοικοι τῆς Ἰταλίας ἐκοπάνιζον τὸν σίτον (ὅπως τῶρα οἱ ἄγριοι τῆς Ἀμερικῆς κάμνουσι τὸν ἀραβόσιτον) καὶ τὸν ἔτρωγον βράζοντές τον ὡς μπουλουγούριον.

Εἰς τὰς χώρας, ὅπου δὲν εἶναι εἰσέτι γνωστὴ ἡ ἀρτοποιία, οἱ ἄνθρωποι τρέφονται, ὅπως καὶ πρὸ τῆς ἐφευρέσεως αὐτῆς, μὲ δρύζιον, ῥίζας διαφόρων φυτῶν, καρποὺς δένδρων, κρέας ζώων καὶ ὀψάρια.

Οἱ κάτοικοι τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς τρέφονται ἀκόμη καὶ τῶρα ἀποκλειστικῶς μὲ βρασμένον δρύζιον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς μὲ εἰδὸς τις ῥίζης ἀλευρώδους, τὴν ὁποίαν κοπανίζουν ἢ ἀλέθουν καὶ ἀναμειγνύοντες μὲ νερὸν τρώουσι ὠμὴν, ἢ βρασμένην ἢ καὶ ψημμένην εἰς κλίβανον ἢ εἰς τὴν στάκτην.

Οἱ Ἑσκιμῶ, οἱ κατοικοῦντες τὰς κατεψυγμένας ζώνας, τρέφονται κυρίως ἐκ τοῦ πάχους θαλασσίου τινὸς φώκης, ἣτις ζῇ εἰς μεγάλας ἀγέλας εἰς τὰς βορείους ἐκεῖνας θαλάσσας, καὶ ἐκ τοῦ κρέατος τῶν πτηνῶν, τὰ ὁποῖα ἐπισκέπτονται τὰ μέρη ἐκεῖνα κατὰ τὸ καλοκαίριον.

Ἄρτοκαρπος.

Οἱ κάτοικοι τῆς Πολωννῆσις εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανὸν ζοῦν ἀπὸ τὸν καρπὸν ἑνὸς δένδρου, καλουμένου ἀρτοδένδρου. Ὁ καρπὸς οὗτος, ἀρτόκαρπος καλούμενος, τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ ὁποίου βλέπομεν ἐνταῦθα οἱ ἀναγνώσται, ὁμοιάζει μὲ πεπόνιον καὶ τρώγεται ἀφοῦ ψηθῇ εἰς κλίβανον ἢ εἰς τὴν χόβολην· ἔχει δὲ γεῦσιν ψημένου ψωμοῦ ἀλειμμένον μὲ βούτυρον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης συνήθως τρώγουσιν ἄρτον κατασκευαζόμενον ἀπὸ σίτον, κριθὴν, ἀραβόσιτον, καλαμβόκιον, σίκαλιν, ἢ καὶ βρώμην, τινές, ὡς λ. χ. τὸ πλεῖστον τῶν Ἱρλανδῶν, οἱ κάτοικοι τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας καὶ μέγα μέρος τῶν Γερμανῶν τρέφονται μὲ πατάτας.

Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ζῇ χωρὶς τροφὴν περιέχουσαν ἄμυλον (ἄλευρον) ἢ εὐεργετικὴν χεῖρ τοῦ Θεοῦ ἔχει ἐπιδαφιλεύσει τὸ ἀναγκαῖον τοῦτο συστατικὸν τῆς ὑπάρξεώς του εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τῆς γῆς ἐν εἴδει καρπῶν, ῥιζῶν, κόκκων. κλπ. ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ πάσχη ἐκ τῆς ἐλλείψεως αὐτοῦ.

Εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην ὑπάρχει μηχανή τις, ἣτις κοσκινίζει καὶ ἀλέθει τὸν σίτον, κρυσταλλίζει καὶ ζυμώνει τὸ ἀλεύρι, τὸ κάμνει εἰς ψωμία, τὸ ρίπτει εἰς τὸν φούρνον καὶ ὅταν ψηθῇ τὸ ἐκβάλλει καὶ τὸ παραδίδει πρὸς πώλησιν χωρὶς νὰ βάλλῃ ἄνθρωπος τὸ χεῖρ του. Ἡ μηχανὴ αὕτη κατασκευάζει πολλὰς χιλιάδας ἄρτων πᾶσαν ἡμέραν.

Καλὸν νὰ μάθῃ χωρὶς νὰ πάθῃ.
Πλὴν ἀφοῦ πάθῃ καθίς, ἄς μάθῃ
Νὰ μὴ γλιστρήσῃ πάλιν εἰς λάθῃ.